

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2021 m. liepos 30 d.
(OR. en)

11133/21

Tarpinstitucinė byla:
2021/0247 (NLE)

FISC 126
ECOFIN 792

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2021 m. liepos 30 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe TRANHOLMUI-MIKKELSENUI
Komisijos dok. Nr.:	COM(2021) 433 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMO, kuriuo iš dalies keičiamas įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/789, kuriuo Vengrijai leidžiama taikyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 193 straipsnio

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2021) 433 final.

Priedama: COM(2021) 433 final

Briuselis, 2021 07 30
COM(2021) 433 final

2021/0247 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/789, kuriuo Vengrijai leidžiama taikyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 193 straipsnio

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

Pagal 2006 m. lapkričio 28 d. Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos¹ (toliau – PVM direktyva) 395 straipsnio 1 dalį Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, gali vieningai leisti bet kuriai valstybei narei taikyti specialias priemones, kuriomis nukrypstama nuo tos direktyvos nuostatų, kad būtų supaprastinta PVM surinkimo procedūra arba užkirstas kelias tam tikrų formų mokesčių slėpimui ar vengimui.

Vengrija raštu, kurį Komisija užregistravo 2021 m. vasario 18 d., paprašė leisti toliau taikyti nuo PVM direktyvos 193 straipsnio nukrypti leidžiančią nuostatą, kiek tai susiję su asmeniu, kuriam tenka prievolė mokėti PVM, kai tam tikras tiekimo operacijas vykdo apmokestinamieji asmenys, kuriems taikoma likvidavimo ar bet kokia kita procedūra, kuria teisiškai konstatuojamas jų nemokumas. Vadovaudamasi PVM direktyvos 395 straipsnio 2 dalimi, 2021 m. balandžio 7 d. raštais Komisija pranešė kitoms valstybėms narėms apie Vengrijos prašymą. 2021 m. balandžio 8 d. raštu Komisija pranešė Vengrijai, kad turi visą informaciją, kuri, Komisijos nuomone, yra būtina prašymui įvertinti.

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Remdamasi PVM direktyvos 199 straipsnio 1 dalies g punktu, valstybės narės gali numatyti, kad asmuo, kuriam tenka prievolė mokėti PVM, yra apmokestinamasis asmuo, kuriam tiekiamas nekilnojamas turtas, kurį skolininkas perleidžia priverstinio pardavimo tvarka (atvirkštinio apmokestinimo mechanizmas). 2017 m. Vengrija paprašė išplėsti atvirkštinio apmokestinimo mechanizmo taikymą ilgalaikio turto tiekimui ir kitų prekių tiekimui ir paslaugų teikimui, kai jų atviros rinkos kaina tiekimo metu yra didesnė nei 100 000 HUF (maždaug 275 EUR), kai prekes tiekiančiam arba paslaugas teikiančiam apmokestinamajam asmeniui taikoma likvidavimo ar bet kokia kita procedūra, kuria teisiškai konstatuojamas tokio asmens nemokumas. Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2018/789² nukrypti leidžiančią priemonę buvo leista taikyti iki 2021 m. gruodžio 31 d.

Ilgalaikis turtas paprastai yra didelės vertės įrankiai, mašinos ir objektai. Be to, Vengrijos teigimu, yra daug nemokių apmokestinamųjų asmenų sudaromų sandorių, viršijančių 100 000 HUF ribą. Dažnai likvidatorius mokėtino PVM nesumoka, nes lėšos turi būti naudojamos ankstesniems reikalavimams įvykdyti. Tačiau pirkėjas, kuris yra teisė į atskaitą turintis apmokestinamasis asmuo, vis dar gali atskaityti mokėtiną PVM, o tai turi neigiamą poveikį biudžetui ir iš esmės taip finansuojamas likvidavimas. Vengrija taip pat užregistravo sukčiavimo atvejų, kai likviduojamos įmonės išrašė fiktyvias sąskaitas faktūras veikiančioms įmonėms ir taip labai sumažino jų mokėtiną mokestį be garantijos, kad sąskaitą išrašęs asmuo sumokės mokėtiną PVM.

Nors Vengrijos nacionalinės mokesčių ir maitų administracijos pateikti duomenys rodo, kad 2017–2020 m. nemokumo procedūrų skaičius nuolat mažėjo, dėl COVID-19 protrūkio ekonominio poveikio artimiausiu metu gali smarkiai padaugėti likviduojamų įmonių, todėl šiems sandoriams būtina toliau taikyti atvirkštinio apmokestinimo mechanizmą.

Todėl Vengrija teigia, kad, atsižvelgiant į pirmiau minėtą tiekimu ar teikimu užsiimančių apmokestinamųjų asmenų, kurie turi finansinių sunkumų, skaičių, reikia apsaugoti mokestines pajamas ir biudžeto interesus. Vengrijos teigimu, atvirkštinio apmokestinimo mechanizmas

¹ OL L 347, 2006 12 11, p. 1.

² OL L 134, 2018 5 31, p. 10–11.

yra tinkama priemonė šiam tikslui pasiekti. Likviduojamas apmokestinamasis asmuo neprivalėtų mokėti PVM, klientas nebūtų baudžiamas, o valstybės biudžetas neprarastų pajamų.

Nors Vengrija paprašė leidimo galiojimą pratęsti iki 2026 m. gruodžio 31 d., nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo laikotarpį siūloma leisti pratęsti iki 2024 m. gruodžio 31 d. Nukrypti leidžianti nuostata, kuri sudaro sąlygas taikyti atvirkštinio apmokestinimo mechanizmą, yra kraštutinė priemonė ir turėtų būti kuo labiau apribota laiko atžvilgiu. Be to, šis laikotarpis turėtų būti pakankamas, kad būtų galima įgyvendinti kitas įprastines priemones, kuriomis siekiama sumažinti valstybės biudžeto nuostolius, visų pirma tuos, kurie susiję su nesąžiningu elgesiu, taip išvengiant pakartotinio šios priemonės pratęsimo.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

PVM direktyvos 395 straipsnis.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Atsižvelgiant į PVM direktyvos nuostatą, kuria grindžiamas pasiūlymas, šis pasiūlymas priklauso išimtinai Europos Sąjungos kompetencijai. Todėl subsidiarumo principas netaikomas.

- **Proporcingumo principas**

Šis sprendimas yra susijęs su valstybei narei jos pačios prašymu suteiktu leidimu ir nėra įpareigojimas.

Atsižvelgiant į ribotą nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo sritį, speciali priemonė yra proporcinga siekiamam tikslui – supaprastinti mokesčių rinkimą ir kovoti su mokesčių slėpimu. Ja neviršijama to, kas būtina šiems tikslams pasiekti.

- **Priemonės pasirinkimas**

Siūloma priemonė – Tarybos įgyvendinimo sprendimas.

Pagal PVM direktyvos 395 straipsnį nukrypti nuo bendrų PVM taisyklių galima tik tada, kai tai vieningai leidžia Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu. Tarybos įgyvendinimo sprendimas yra tinkamiausia priemonė, nes jis gali būti skirtas atskirai valstybei narei.

3. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis nebuvo. Šis pasiūlymas yra pagrįstas Vengrijos pateiktu prašymu ir skirtas tik šiai konkrečiai valstybei narei.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Nepriklausomo tyrimo neprireikė.

- **Poveikio vertinimas**

Igyvendinimo sprendimo pasiūlymu siekiama apsaugoti mokestines pajamas ir biudžeto interesus tais atvejais, kai įmonės, kurioms taikoma nemokumo procedūra, užsiima ilgalaikio turto tiekimu arba prekių tiekimu ar paslaugų teikimu, kai jų atviros rinkos kaina yra didesnė nei 100 000 HUF. Vengrijos teigimu, šių tipų sandoriams taikant atvirkštinio apmokestinimo mechanizmą buvo veiksmingai supaprastintas mokesčių surinkimas ir išvengta mokesčių slėpimo. Taikant šią priemonę buvo sumažinti valstybės pajamų nuostoliai ir kasmet gauta maždaug 1,5–2 mlrd. HUF (maždaug 4,2–5,6 mln. EUR) papildomų biudžeto pajamų. Todėl nukrypti leidžianti priemonė turi teigiamą, nors ir labai ribotą, poveikį. Atsižvelgiant į šį ribotą poveikį, Vengrija turėtų įgyvendinti kitas įprastines priemones biudžeto nuostoliams mažinti, kuriomis būtų galima pasiekti panašių rezultatų.

Dėl siauros nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo srities ir riboto taikymo laikotarpio jos poveikis bet kuriuo atveju bus ribotas.

- **Pagrindinės teisės**

Pasiūlymas nedaro poveikio pagrindinių teisių apsaugai.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas neturės neigiamo poveikio ES biudžetui.

5. KITI ELEMENTAI

Pasiūlyme numatytos laikino galiojimo sąlygos terminas – 2024 m. gruodžio 31 d.

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/789, kuriuo Vengrijai leidžiama taikyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 193 straipsnio

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvą 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos¹, ypač į jos 395 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) remiantis Direktyvos 2006/112/EB 193 straipsniu pridėtinės vertės mokestį (PVM) mokesčių administratoriui paprastai privalo sumokėti apmokestinamas prekes tiekiantis ar apmokestinamas paslaugas teikiantis apmokestinamasis asmuo;
- (2) Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2018/789² Vengrijai buvo leista nustatyti priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB 193 straipsnio (toliau – speciali priemonė), kiek tai susiję su asmeniu, kuriam tenka prievolė mokėti PVM, kai tam tikras tiekimo operacijas vykdo apmokestinamasis asmuo, kuriam taikoma likvidavimo ar bet kokia kita procedūra, kuria teisiškai konstatuojamas jo nemokumas;
- (3) 2021 m. vasario 18 d. raštu Vengrija pateikė Komisijai prašymą pratęsti leidimą taikyti specialią priemonę iki 2026 m. gruodžio 31 d. (toliau – prašymas). Kartu su prašymu Vengrija pateikė ataskaitą, į kurią įtraukta specialios priemonės peržiūra;
- (4) vadovaudamasi Direktyvos 2006/112/EB 395 straipsnio 2 dalies antra pastraipa, 2021 m. balandžio 7 d. raštais Komisija pranešė kitoms valstybėms narėms apie Vengrijos prašymą. 2021 m. balandžio 8 d. raštu Komisija pranešė Vengrijai, kad turi visą prašymui įvertinti būtiną informaciją;
- (5) Vengrija teigia, kad dažnai apmokestinamieji asmenys, kuriems taikoma likvidavimo ar nemokumo procedūra, nesumoka mokesčių administratoriui mokėtino PVM. Tačiau pirkėjas, kuris yra teisę į atskaitą turintis apmokestinamasis asmuo, vis dar gali atskaityti mokėtiną PVM, o tai turi neigiamą poveikį biudžetui ir taip yra finansuojamas likvidavimas. Vengrija taip pat užregistravo sukčiavimo atvejų, kai likviduojamos įmonės išrašė fiktyvias sąskaitas faktūras veikiančioms įmonėms ir taip labai sumažino jų mokėtiną mokestį be garantijos, kad sąskaitą išrašęs asmuo sumokės mokėtiną PVM;
- (6) remdamosi Direktyvos 2006/112/EB 199 straipsnio 1 dalies g punktu, valstybės narės gali numatyti, kad asmuo, kuriam tenka prievolė mokėti PVM, yra apmokestinamasis

¹ OL L 347, 2006 12 11, p. 1.

² OL L 134, 2018 5 31, p. 10–11.

asmuo, kuriam tiekiamas nekilnojamasis turtas, kurį skolininkas perleidžia priverstinio pardavimo tvarka (toliau – atvirkštinio apmokestinimo mechanizmas). Specialia priemone Vengrijai leidžiama išplėsti atvirkštinio apmokestinimo mechanizmo taikymą kitam apmokestinamųjų asmenų, kuriems taikoma nemokumo procedūra, vykdomam tiekimui, būtent ilgalaikio turto tiekimui ir kitų prekių tiekimui ar paslaugų teikimui, kai jų atviros rinkos kaina yra didesnė nei 100 000 HUF;

- (7) remiantis Vengrijos pateikta informacija, šių tipų sandoriams taikant atvirkštinio apmokestinimo mechanizmą buvo veiksmingai supaprastintas mokesčių surinkimas ir išvengta mokesčių slėpimo. Įgyvendinant priemonę buvo sumažinti valstybės pajamų nuostoliai ir gauta papildomų biudžeto pajamų. Be to, dėl COVID-19 protrūkio ekonominio poveikio artimiausiu metu gali smarkiai padaugėti likviduojamų įmonių, todėl reikia pratęsti specialios priemonės taikymo laikotarpį;
- (8) prašoma nukrypti leidžianti nuostata turėtų būti taikoma ribotą laiką, kad iki jos galiojimo pabaigos mokesčių administratorius turėtų laiko imtis kitų įprastinių priemonių atitinkamai problemai spręsti ir sumažinti valstybės biudžeto nuostolius, visų pirma tuos nuostolius, kurie susiję su sukčiavimu, todėl pratęsti nukrypti leidžiančios nuostatos galiojimo laikotarpio nebereikėtų. Nukrypti leidžiančią nuostatą, pagal kurią galima taikyti atvirkštinio apmokestinimo mechanizmą, leidžiama taikyti tik konkrečiose srityse, kuriose sukčiaujama, ir ji yra krašutinė priemonė. Todėl leidimas turėtų būti pratęstas tik iki 2024 m. gruodžio 31 d.;
- (9) nukrypti leidžianti priemonė neturės neigiamo poveikio Sąjungos nuosaviems ištekliams, gaunamiems iš PVM;
- (10) todėl Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/789 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Įgyvendinimo sprendimo (ES) 2018/789 2 straipsnio antra pastraipa pakeičiama taip:

„Šis sprendimas nustoja galioti 2024 m. gruodžio 31 d.“

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Vengrijai.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas